

Nieuwe uitgaven

Ada DEPREZ en Hans VANACKER, *De Broederband 1845-1847, Der Pangermane - Der Germane 1859-1962*, Gent, Cultureel Documentatiecentrum Rijksuniversiteit, 1988, 210 blz., 400 fr.

Tussen 1830 en 1848 ontstond er in Duitsland een mode-sympathie voor België, het land waar een constitutionele monarchie functioneerde op basis van „de vrijheid in alles en voor allen”, waar de eerste treinen van het vasteland reden en waarvan de Vlaamse Beweging werd gezien als een onderdeel van het ontwaken van de Duitse of Germaanse „volksgeest”. Tweemaal werd door Duitse uitwijkingen een poging gewaagd om een tijdschrift uit te geven dat een band zou leggen tussen Vlaanderen en Duitsland. J.W. Wolf wilde in de twee jaargangen van zijn *Broederband* vooral een *literaire* toenadering tussen beide landen. F. Baader was het in november 1859 met *Der Pangermane* duidelijk om veel meer te doen, maar vanaf 13 mei 1860 kwam er een kentering in zijn blad, en vooral nadat het op 14 oktober van dat jaar was overgenomen door Max Sulzberger, werd het vooral een propagandist van „de vrijheid zoals in België” voor Duits gebruik. Op 2 maart 1862 verscheen de laatste aflevering.

Beide bladen stootten op wantrouwen en op de kritiek dat er annexionistische bedoelingen of minstens gevaren aan verbonden waren. Maar ze telden ook enkele medewerkers die in de Vlaamse letterkunde of Beweging een rol speelden, zoals Dautzenberg, Delecourt, Stallaert, Delcroix en Hiel. Een tegengewicht vanuit Duitsland, dat toen nog niet eengemaakt was, tegenover de Franse invloed in België was velen welkom. In het begin van de twintigste eeuw zou het tijdschrift *Germania* van het „Alldeutscher Verband” het wat langer uithouden. Pas vanaf augustus 1914 zou ook de Duitse regering een *Flamenpolitiek* gaan voeren, tot mei 1945.

Als deel 20 van de „Bibliografie van de Vlaamse Tijdschriften in de negentiende eeuw” kregen we de gebruikelijke inhoudsanalyse, auteurs- en trefwoordenregister, met een uitstekende studie van beide bladen als „inleiding”.

Lode WILS